

Přejete si aby vaše dítě bylo zdravé, samostatné a ekologicky smýšlející?

Už jste slyšeli o lesní mateřské škole?

Projekt lesních školek se v České republice pomalu rozkukává, zatímco v některých evropských státech je tento pojem už velmi běžností známý. Jedná se o přiblížení k přírodě. Máli světeci většinu svého času trávit v přírodě a to za jakéhokoli počasí, dokonce tady jít i spí, ať je léto nebo zima. Výzkumy dokazují, že takové prostředí dětem prospívá a je skvělou přípravou do školních let i dalšího života po stránce psychické i fyzické. V České republice je takových školek zatím jen pár desítek, ale díky našim sítěm se povědomí jich pozvoňně šíří. V druhé polovině loňského roku se mezi něš, kde lesní školka působí, zařadil i Zlín. Provazují ji Rodinný klub Na pasece. Jeho zakladatelkami jsou čtyři, pro většinu žen, Marie Bledicová (učitelka v LMS), Kateřina Hrubá (učitelka v LMS), Lucie Jiránková (asistentka) a Lenka Křížková (metodik a pedagogický garant).

Kde a jak vznikl nápad založení lesní školky ve Zlíně?

LK: Nápad založit ve Zlíně Rodinný klub inspirován lesní mateřskou školou se zrodil na jaře loňského roku. Dá se říct, že to byla vlastně náhoda, že jsme se my čtyři potkali a dali hlavy dohromady.

MB: Vlastně to úplně náhoda nebyla. Všichni jsme se o tuto alternativu školky zajímali a našly se přes diskuzní fórum na webu Asociace lesních mateřských škol.

LI: Já jsem pro syna hledala lesní školku, protože spíše a spojuje všechny mé představy pro jeho předškolní vzdělávání. Jelikož nikde v okolí žádná nebyla, nezbylo nic jiného než ji založit (smích).

Jak momentálně školka ve funguje?

LK: Hlavní část programu probíhá v přírodě na daleko naší klubovny na zlínských Pasekách. Podnikáme výlety, připravujeme různé akce pro rodiče i veřejnost. Uvítkáme každého, kdo by se k nám chtěl přidat, nebo by se chtěl jen podívat, jak to u nás chodí.

Je školka ve Zlíně nějak odlišná od běžného modelu lesních školek?

Naším cílem je stát se plnohodnotnou alternativou běžných mateřských škol tak, jak je tomu například v Německu nebo dalších zemích, kde mají lesní školky mnohaletou tradici. Při vytváření našeho programu proto vycházíme z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, inspirováme se některými prvky dalších alternativních směrů (waldorfské, Montessori pedagogika). Velmi důležitá je pro nás komunikace v duchu zásad Respektovat a být respektován.

LI: Něco jako běžný model vlastně neexistuje. Pro lesní školky je typické právě to, že fungují v široké škále typů. Najdete lesní třídy fungující třeba jen jeden den v týdnu při klasické školce, přes asi nejběžnější typ se zázemím v jurte, typy, které až po tékne neexistují. Společným jmenovatelem je vzdělávání a výchova dětí probíhající přiměřeně v přírodě a od toho se odvíjí i program a hygienické podmínky.

Čím vším je režim LŠ dětem prospívá ve smyslu připravenosti na další životní etapy?

LI: Už proběhlo několik výzkumů zabývajících se srovnáním předškolních dětí pobývajících se zejména ve venkovním prostředí a dětí, které tráví většinu času uvnitř. „Lesní děti“ vykazovaly srovnatelné výsledky s dětmi z klasických školek. V některých oblastech byly dokonce lepší. Ve venkovním prostředí dochází k postupnému očišťování imunitního systému. Děti mají lepší kondici a velmi dobře rozvíjí hrubou motoriku. Proto u dětí v lesních třídách byla nižší nemocnost i úrazovost. Výborné výsledky byly také v sociálních dovednostech.

Děti z LŠ jsou zvyklé být samostatné díky malé věkové různorodé skupině, je zde velký prostor učít je komunikaci, toleranci, spolupráci, řešení konfliktů, respektu k sobě i do splyní. V přírodním prostředí s přírodními materiály dochází k většímu rozvoji kreativity a fantazie, než v prostředí umělého s hotoými hračkami. Většinu znalostí dětí nezískávají pomocí knih a pomůcek, ale mohou si věci „osahat“ všemi smysly a prakticky vyzkoušet, což je pro zapamatování mnohem účinnější. Bez zdi a plotů mohou vyvíjet energii dle potřeby, a tak se často stává, že i „zlodivé“ děti se velmi velmi zklidní. V neposlední řadě si budují přátelský ekologický vztah k přírodě.

Lesní školky už ve světě nějakou dobu fungují. Je dokázáno, že tento typ, řešíme ekologické výchovy od raného věku, může ovlivnit hodnoty dětí?

LI: Ano je. Například dlouholetá ředitelka ekologické MŠ v Praze, paní Střížková, zpracovala výzkum o Odcizování dětí přírodě. Upozorňuje v něm na nutnost zabývat se dnešními dětmi, které jsou ohroženy nepřirozeným způsobem života a poukazuje na chybný systém výchovy ve školách. Důležité je podle ní zahrát tento typ výchovy už v mateřské škole, protože na ZŠ, kde se obvykle začíná, už mají děti zážitek „integrované“ nauky konzumním způsobem života. Zároveň studie potvrdily, že čím více času děti trávily v přírodě, tím přátelštější a ekologičtější vztah k přírodě měly.

Jak vypadá provoz lesní školky v zimě? I ve sněhu a za deště praktikujete heslo: „Není špatného počasí, jen špatné oblečení? A jak to snažíš dělat?

LI: Ano, samozřejmě (smích). Děti zvládají pobyt venku velmi dobře a maximálně si ho užívají. Stalo se nám, že ve velmi deštivém dnu, kdy jsme počítaly se zkrácením programu, jsme nakonec děti nemohly dostat do klubovny. Náš den z kaluži a objevování vody bylo dobové. V zimě je důležité také odpovídající program a pohyb, protože ani se nejlepší oblečení vás nezaštítí, když sedíte hodinu na sněhu. Samozřejmě děti sledujeme a pokud se u nich začne projevovat diskomfort, nejsme venku za každou cenu, ale program zkrácíme. Zatím to ale prakticky nebylo třeba.

Jaký je o školku zájem a jsou v dnešní úspěšné době rodiče ochotní se zapojovat?

LK: Náš klub se prakticky rozšiřuje a děti postupně přibývá. Začali jsme se scházet v září se třemi dětmi jednou týdně. V prosinci jsme provoz rozšířili na dva dny v týdnu. A od nového roku bychom chtěli začít fungovat 5 dní v týdnu. Spolupráce s rodiči je výborná. Ochotně se zapojují do našich akcí, sami přicházejí s novými nápady, co by se dalo s dětmi podniknout. A to je skvělé.

Co jste už zazili s dětmi za výlety?

MB: S dětmi jsme za dobu našeho fungování vyrazili na výlet za konky na raně u Slušovic, pro rodiče a veřejnost uspořádali podzimní večer dny a s výlety a Předvánoční tvoření. Tyto společné akce slouží jednak k tomu, aby se mohi kdokoli má zájem přijít seznámit a podívat a také proto abychom propojili školkové a domácí prostředí a vytvořili společně dobré vztahy, které jsou důležité při výchově. V letošním roce plánujeme například návštěvu dvadla, záchranné služby, či táborem v okolí. A samozřejmě nebudou chybět akce pro rodiče a veřejnost.

Některé rodiče mají strach, že při výletech do lesa je větší pravděpodobnost, že se děti zraní. Je to skutečné tak?

LI: Na první pohled by se to mohlo zdát, ale opak je pravdou. Dětem je ponechána volnost, aby zkoumaly a uvědomovaly si své hranice, samozřejmě pod dozorem pedagoga, a tak si každé dítě může vyzkoušet co zvládne a co už ne. Protože se snažíme budovat nesoutěživé prostředí, nemají děti potřebu „něco dokazovat“ už sobě nebo okolí a většinou se tak nepouští do riskantních činností. Například jen tam, kde jsou si jisti, své hranice vědomě rozšiřují pomalu dále. A tak se nestane, že dítě, které nikdy na strom nelezlo se cíce pochlubit před kamarády a pusit se na „půdu“, kterou nezáá a nešťastí je na světě. Jeden zajímavý příklad je z Německa, kde v jedné klasické škole bylo příliš mnoho úrazů. Pojsořona tedy vyslala tým odborníků, kteří zjistili, že důvodem je paradoxně přílišná „bezpečnost“.

Důležité je také dodržování stanovených pravidel (např. při manipulaci s klácky, zkoumání nových věcí – hub a plodů atd.). Co můžeme po-

važovat za vyšší riziko oproti klasickým školkám je vyskyt klisů, proto pedagogové venují zvýšenou pozornost kontrole dětí. Já sama, jako rodič, trávím s dítětem dost času v přírodě, ale nepovažuji toto riziko za překážku pro mé dítě v navštěvování lesní školky.

Být učitelkou v lesní škole vyžaduje asi i trochu jiné znalosti než ryze pedagogické...

MB: Máte pravdu. I ze zkušenosti ostatních lesních školek u nás víme, že učitelky pocházejí velmi často z řad vedoucích skautských, turistických oddílů či jiných podobných organizací. Stejně tak je tomu u nás. Prošly jsme skautskou výchovou až do roli vedoucích, proto jsme zvyklé na venkovní podmínky, práci s dětmi v přírodě a máme k tomu potřebné znalosti.

-JB-

Lesní mateřská školka Na pasece - profil

Klub Na pasece provozují lesní školku ve Zlíně funguje pod záštitou stejnojmenného občanského sdružení. Nyní je členem Asociace lesních mateřských škol, která nabízí pomoc a podporu iniciativám, které mají o tuto formu předškolní výchovy zájem. Zlínská LMS funguje díky podpoře 6. Skauského střediska ve Zlíně, které jim poskytlo potřebné základy na zlínských pasekách. Doposud se zde scházelo jednou až dvakrát týdně pět až sedm dětí. Od počátku letošního roku školka uzavírala už celodenní provoz. Školka nabízí i řadu aktivit a seminářů jak pro děti, tak i pro jejich rodiče.

www.napasece.net, www.lesnims.cz

- termoprádlo
- funkční kalhoty
- softshellové bundy
- zateplené doplňky

CC Zlaté Jablko Zlín